

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра фінансів
Допущено до захисту
Завідувач кафедри

_____ (підпис)
«___» _____ 2020 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на здобуття освітнього ступеня магістра

зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

за магістерською програмою професійного спрямування

«Фіскальне та митне адміністрування»

на тему: **«ФІСКАЛЬНА ЕФЕКТИВНІСТЬ НЕПРЯМОГО**

ОПОДАТКУВАННЯ В УКРАЇНІ»

Виконавець:

студент факультету фінансів та банківської
справи

Смирнова Анастасія Сергіївна _____

/підпис/

Науковий керівник:

к.е.н., доцент

Луценко Ірина Сергіївна _____

/підпис/

Одеса 2020

ЗМІСТ

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ НЕПРЯМОГО ОПОДАТКУВАННЯ.....	7
1.1. Сутність непрямого оподаткування	7
1.2. Ретроспектива розвитку непрямого оподаткування.....	19
1.3. Механізм справляння непрямих податків в Україні	36
РОЗДІЛ 2. ОЦІНЮВАННЯ ФІСКАЛЬНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ НЕПРЯМОГО ОПОДАТКУВАННЯ В УКРАЇНІ.....	51
2.1. Критерії оцінювання фіскальної ефективності непрямого оподаткування ..	51
2.2. Моніторинг фіскальної ефективності непрямого оподаткування в Україні.	56
2.3. Вплив непрямого оподаткування на реальний сектор економіки	70
РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ НЕПРЯМОГО ОПОДАТКУВАННЯ В УКРАЇНІ.....	85
3.1. Гармонізація податкового законодавства України у сфері непрямого оподаткування із податковим законодавством Європейського Союзу.....	85
3.2. Перспективні напрямки вдосконалення непрямого оподаткування в Україні	109
3.3. Прогнозування надходжень непрямих податків до Зведеного бюджету України	112
ВИСНОВКИ	126
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	130

ВСТУП

Актуальність теми кваліфікаційної роботи. У сучасній податковій системі України вагоме місце займає непряме оподаткування, яке є головним джерелом наповнення державного бюджету, а також інструментом впливу на суспільне виробництво. Найбільші доходи Україні приносять саме непрямі податки, які характеризуються стійкими надходженнями.

В інтересах держави є збільшення її доходів, значною мірою шляхом підвищення ставок непрямих податків з одного боку та недопущенням різкого зростання податкового навантаження на споживання, з іншого боку, оскільки при підвищенні податкового навантаження на економіку країни відбувається зниження платоспроможності споживачів, зменшення споживання на ринку товарів і послуг та, зрештою, зменшення сплачуваних сум непрямих податків.

За допомогою ставок податку на додану вартість держава може як стимулювати попит споживачів, в період кризової економіки, так і стримувати – в період надмірного піднесення економіки. За допомогою ставок акцизного збору держава обмежує споживання шкідливих для населення товарів, а також обкладає товари розкоші, споживачі яких спроможні сплатити ці податки. За допомогою ставок мита, держава регулює експортно-імпортні операції, стимулюючи експорт та захищаючи національних товаровиробників від конкуренції імпортованих товарів.

Непряме оподаткування в сучасних умовах повинне стимулювати економічний розвиток країни, сприяти створенню умов для залучення інвестицій, розвитку приватного бізнесу, сприяти зниженню податкового тягаря, отриманню сталих доходів до Державного бюджету тощо.

Свої праці присвятили теоретико-методичним засадам системи непрямих оподаткування як зарубіжні, так і вітчизняні вчені. Серед зарубіжних варто виділити: Ш. Бланкарта, А. Вагнера, К. Вікселя, Дж. Гелбрейта, Дж. Кейнса, Е. Кларка, А. Лаффера, Д. Рікардо, П. Самуельсона, А. Сміта та ін. Дослідженню проблематичного оподаткування в Україні присвятили наукові дослідження такі вітчизняні вчені, як: В. Л. Андрущенко, О. Д. Василик, В. П. Вишневський, Ю. Б.

Іванова, І. О. Луніна, І.С. Луценко, І. О. Лютий, А. М. Соколовський, С. І. Юрій та ін. Зазначені науковці досліджують регулюючі аспекти та проблематику непрямого оподаткування, а також пропонують шляхи вдосконалення механізму його справляння.

Про актуальність кваліфікаційної роботи, незважаючи на значні добутки вчених у цій сфері та з урахуванням проведення реформ в Україні, свідчать не вирішені питання щодо вдосконалення податкової системи загалом і системи непрямого оподаткування – податку на додану вартість та акцизного податку як складової її частини. Важливим є підвищення рівня ефективності, погашення заборгованості та запобігання її виникнення. Зазначена проблематика потребує подальших поглиблених досліджень для реформування системи оподаткування непрямих податків, що, зокрема, забезпечить створення сприятливих умов для ведення бізнесу, здійснення інновацій, зростання споживчого попиту на внутрішньому ринку за одночасного динамічного збільшення сукупних податкових надходжень до усіх рівнів бюджетів і державних цільових фондів. Це обумовило визначення мети, завдань, об'єкту і предмету дослідження роботи.

Мета і завдання кваліфікаційної роботи. Мета кваліфікаційної роботи узагальнення теоретичних засад непрямого оподаткування та надання практичних рекомендацій щодо його вдосконалення в напрямках посилення фіскальної ефективності та регулюючого потенціалу. Для досягнення визначеної мети необхідно виконати наступні завдання:

- розглянути сутність, призначення та види непрямих податків;
- дослідити передумови виникнення і розвитку непрямого оподаткування;
- сформулювати принципи та особливості справляння непрямих податків;
- здійснити моніторинг надходжень від непрямих податків до бюджетів України;
- оцінити фіскальну ефективність непрямого оподаткування;
- проаналізувати світовий досвід непрямого оподаткування та визначити можливість його імплементації в українську практику;

- дослідити проблемні аспекти непрямого оподаткування в Україні на нинішньому етапі розвитку економіки;
- визначити шляхи удосконалення непрямого оподаткування в Україні;
- спрогнозувати надходження непрямих податків до бюджету України.

Об’єктом кваліфікаційної роботи є система непрямого оподаткування, зокрема механізми адміністрування непрямих податків.

Предметом кваліфікаційної роботи є теоретичні, методичні та прикладні аспекти фіскальної ефективності непрямого оподаткування в Україні.

Методи дослідження кваліфікаційної роботи. Для вирішення поставлених у роботі завдань було використано інструментарій таких загальнонаукових та спеціальних методів: історичний метод – для дослідження історичного розвитку непрямого оподаткування; статистико-економічні методи – для оцінки фіскального значення непрямих податків у структурі фіскальних доходів бюджету/у доходах Зведеного бюджету; метод прогнозування – для виявлення очікуваних наслідків реформування системи непрямого оподаткування України; метод порівняння – при вивченні зарубіжного досвіду застосування стимулюючих інструментів оподаткування та шляхів удосконалення адміністрування податку на додану вартість, мита та акцизного податку; аналітичний метод - при розгляді динаміки надходжень непрямих податків за відповідний період; метод кореляційно-регресійного аналізу – для здійснення прогнозу надходження ПДВ, мита та акцизного податку до бюджету на 2020 – 2021 рр. та встановлення зв’язку між обсягами надходження податків та розміром ВВП; абстрактно-логічний метод – при формулюванні висновків.

Особистий внесок. Наукові положення, висновки і пропозиції дослідження, які виносяться на захист, одержані автором самостійно.

Інформаційною базою кваліфікаційної роботи стали законодавство України, зокрема, Податковий Кодекс України, Митний кодекс України та інші законодавчі та нормативні акти; наукова література та електронні ресурси з питань непрямого оподаткування, офіційні звіти Державної казначейської служби

України, Державної служби статистики України, Державної фіскальної служби; статистичні дані Європейського Союзу.

Науковою новизною отриманих результатів є теоретичне обґрунтування та практичне вирішення сукупності завдань пов'язаних із удосконаленням непрямого оподаткування. Більш повно теоретичні та практичні здобутки кваліфікаційної роботи, що визначають її наукову новизну полягають у наступному:

- набули подальшого розвитку напрями удосконалення системи непрямого оподаткування, які враховують інтеграційні процеси в Україні;

- набули подальшого розвитку оцінювання фіскальної ефективності та регулюючого потенціалу непрямих податків.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що представлені напрями удосконалення можуть бути використані в роботі Податкової та Митної служби України при розробці нормативно-правових актів, у роботі науково-дослідних установ та навчальному процесі.

Апробація результатів кваліфікаційної роботи. Основні положення і результати кваліфікаційної роботи апробовані у міжнародній науково-практичній конференції «Актуальні проблеми економіки, обліку, фінансів та права в Україні та світі» за темою «Акцизний податок з роздрібного продажу підакцизних товарів: переваги і недоліки».

Публікації. За результатами дослідження опубліковано статтю на тему: «Акцизний податок як регулятор ринку тютюнових виробів» у студентському науковому збірнику.

Структура кваліфікаційної роботи. Кваліфікаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків та списку використаних джерел. Загальний обсяг роботи становить 141 сторінку друкованого тексту, містить 42 таблиць 38 рисунків. Список використаних джерел нараховує 97 найменування та займає 12 сторінок.

ВИСНОВКИ

1. У результаті дослідження сутності непрямого оподаткування було встановлено, що головними аспектами податків є їх вплив на економіку та соціальну сферу. Попри це, основною суперечністю податкової політики є пошук балансу між економічною ефективністю та соціальною справедливістю. Визначено, що на сучасному етапі розвитку оподаткування в Україні існують такі форми непрямих податків: акцизний податок, податок на додану вартість та мито. Економічна сутність податку на додану вартість полягає в сплаті його продавцем (виробником, постачальником) товарів або послуг з тієї частини вартості, яку він додає до вартості своїх товарів або послуг до стадії реалізації. Сутність акцизного податку полягає в оподаткуванні товарів, які наносять шкоду споживачам або навколишньому середовищу, які є предметом розкоші, виробництво яких має високий рівень рентабельності або виробництво товарів, які знаходяться під контролем держави задля недопущення їх фальсифікації. Сутність мита полягає в створенні рівних умов для зарубіжних та вітчизняних товаровиробників та в формуванні оптимального обсягу та ефективної структури експорту та імпорту.

2. Досліджуючи історію розвитку непрямих податків встановлено, що перші історичні згадки про саме ці податки з'явилися ще за часів Стародавнього Єгипту, Греції та Риму та продовжили своє існування у середньовічній Європі й у новітній час. В Україні ж непряме оподаткування вже набуло сучасних ознак та видів. Загалом весь період становлення непрямих податків на території України пов'язаний зі становленням податкової системи та характеризується сімома періодами розвитку, а саме: перший період (IX – XIII ст.) – податкова система Київської Русі; другий період (поч. XIV ст. – середина XVII ст.) – податкова система Литовсько-Польської доби; третій період (1648 – 1654 рр.) – податкова система Козацької держави; четвертий період (середина XVI ст. – початок XX ст.) – Московсько-Російська податкова система; п'ятий період (1917 – 1991 рр.) – податкова система за часів Радянської влади; шостий (1991 – 2011 рр.) – становлення податкової системи України; сьомий (2011 р. – сьогодні) – модернізація податкової системи України.

3. У результаті дослідження був розглянутий механізм справляння непрямих податків. Механізм справляння податків формується завдяки тим чи іншим податковим інструментам, які закріплені в податковому законодавстві. Процес стягнення непрямих податків суттєво відрізняється від стягнення прямих податків. Непряме оподаткування передбачає низку додаткових процедур, зокрема в механізмі обліку платників, подання звітності, надання преференцій, створення акцизних складів, маркування підакцизної продукції тощо. Наявність вищенаведених процедур дещо ускладнює процеси адміністрування та стягнення непрямих податків, проте вони є обов'язковими задля контролю над сплатою податків.

4. У результаті проведення моніторингу фіскальної ефективності непрямих податків було встановлено, що вони є фіскально-ефективними і це підтверджується досить великою питомою вагою непрямих податків у податкових надходженнях Зведеного бюджету України – 66,54% у 2019 році. Крім того, фіскальну значимість непрямих податків підтверджує концентрація їх у Державному бюджеті України та у ВВП. Так, у 2019 році питома вага ПДВ у доходах бюджету та у ВВП країни складає 37,9% та 9,5%, питома вага акцизного податку становить 12,3% та 3,1%, питома вага мита – 3,0% та 0,7%. Отже, найбільш фіскально ефективним податком у структурі непрямих податків є податок на додану вартість. Так, за аналізований період обсяг надходжень з ПДВ щорічно зростає. Акцизний податок хоч і є одним з бюджетоутворюючих податків, проте його фіскальна ефективність з кожним роком зменшується, що говорить про неефективність податкового адміністрування. Найменша фіскальна ефективність притаманна миту.

5. Оцінюючи вплив непрямого оподаткування на реальний сектор було встановлено, що реальний сектор економіки представлений суб'єктами господарювання різних форм власності та організаційно-правових форм, які виробляють та реалізують товари, роботи та нефінансові послуги. Фактори впливу ПДВ на фінансово-господарську діяльність підприємства залежать від галузі діяльності підприємства, вироблених товарів та купівельної спроможності споживачів - збільшення ставок податку може негативно вплинути на діяльність

підприємства через зріст розриву між податковим зобов'язанням та податковим кредитом. Дещо менший вплив на діяльність підприємства має акцизний податок та мито, так як податки входять до вартості основної частини продукції та сплачується покупцями. Таким чином, регулюючий потенціал непрямого оподаткування відображається через вплив непрямих податків на реальний сектор економіки відображається через підвищення цін; обмеження купівельної спроможності покупця; обмеження обсягу виробництва та реалізації продукції; нагромадження нереалізованих товарів; тимчасове відволікання оборотних коштів. Непряме оподаткування формує конкурентоспроможність продукції та поведінку суб'єктів господарювання, впливає на платоспроможність та фінансову стійкість товаровиробника або імпортера.

6. Порівнюючи досвід непрямого оподаткування в Європейському Союзі з практикою, що застосовується в Україні варто продовжувати податкову гармонізацію, яка стосується визначення платника податку, бази оподаткування, об'єкта оподаткування, ставок оподаткування, механізму стягнення податку тощо. Наразі реформування митного та податкового законодавства України щодо адаптації до вимог Європейського Союзу відбувається у складних умовах макроекономічної нестабільності нашої держави, значних політичних проблемах та у процесі відволікання значних фінансових ресурсів на подолання наслідків цих проблем.

7. Основними напрямками подальшого вдосконалення непрямого оподаткування в Україні є:

а) для податку на додану вартість:

- подальша гармонізація податку відповідно вимог Директиви Ради 2006/112/ЄС від 28.11.2006 року;

- диференціація ставок ПДВ, а саме введення підвищеної ставки на товари розкоші у розмірі 25%;

- удосконалення бюджетного відшкодування ПДВ;

- удосконалення процесів адміністрування ПДВ.

б) для акцизного податку:

- подальша адаптація податкового законодавства України щодо акцизного оподаткування до вимог Директив;
- зменшення обсягів контрабандної акцизної продукції;
- вдосконалення системи електронного адміністрування;
- скасування акцизного податку з роздрібного продажу підакцизної продукції.

в) для мита:

- посилення співробітництва між митними і прикордонними органами України й сусідніх держав;
- посилення контролю пільгового оподаткування, ліквідація митних пільг для низки лікарських препаратів, що не мають доведеної лікарської ефективності;
- вдосконалення системи управління ризиками;
- уніфікація митних ставок по окремим групам товарів;
- автоматизація процесів декларування.

8. Крім того, було прогнозовано надходження непрямих податків на 2020-2021 рр., де відповідних податків надійде у 2020 році 649,3 млрд. грн. Надходження ПДВ прогнозовано збільшаться на 20,4%, акцизний податок на 16%, а митні надходження на 13,3%. У 2021 році непрямі надходження виростуть на 11,1% та становитимуть 721,4 млрд. грн. Прогнозування непрямих податків здійснено за допомогою багатофакторних регресійних моделей. Статистичний аналіз цих моделей показав, що вони можуть бути використані для отримання прогнозу на майбутні часові періоди, оскільки моделі є адекватними.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Податкова політика держави. Ще один великий компроміс [Електронний ресурс] / [Л. А. Задорожня, А. А. Капелюш, М. В. Кармаліта та ін.]. – 2018. – Режим доступу до ресурсу: http://ndi-fp.nusta.edu.ua/files/doc/2019_TAX_POLICY.pdf.
2. Лаптев С. М. Фінансова політика держави на мікрорівні [Електронний ресурс] / С. М. Лаптев. – 2012. – Режим доступу до ресурсу: <https://library.krok.edu.ua/media/library/category/monografiji/rozvitok-informatsiynogo-suspilstva-tom-7.pdf>.
3. Сторожук О. В. Економічна суть та світові тенденції розвитку універсального акцизу [Електронний ресурс] / О. В. Сторожук, А. М. Гезей. – 2017. – Режим доступу до ресурсу: [file:///C:/Users/user/Downloads/mnj_2017_1\(2\)_27%20\(2\).pdf](file:///C:/Users/user/Downloads/mnj_2017_1(2)_27%20(2).pdf).
4. Семенко Т. М. Податок на додану вартість як економічна категорія [Електронний ресурс] / Т. М. Семенко. – 2011. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=527>.
5. Податковий кодекс України [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#n5483>.
6. Буцька О. Ю. Непрямі податки: економічна стуність, види, переваги та недоліки [Електронний ресурс] / О. Ю. Буцька, О. В. Тимошенко, І. А. Продай. – 2015. – Режим доступу до ресурсу: http://www.investplan.com.ua/pdf/8_2015/15.pdf.
7. Костяна А. В. Особливості розвитку акцизного оподаткування в Україні. [Електронний ресурс] / А. В. Костяна. – 2017. – Режим доступу до ресурсу: http://www.business-inform.net/export_pdf/business-inform-2017-3_0-pages-259_266.pdf.
8. Турянський Ю. І. Мито в системі фіскально-економічних важелів регулювання зовнішньоекономічної діяльності [Електронний ресурс] / Ю. І. Турянський. – 2014. – Режим доступу до ресурсу: [file:///C:/Users/user/Downloads/Nvkhdu_en_2014_7\(1\)_42.pdf](file:///C:/Users/user/Downloads/Nvkhdu_en_2014_7(1)_42.pdf).

9. Мито: поняття, функції, види. Наслідки встановлення мита [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: https://studopedia.su/14_45936_mito-ponyattya-funktsii-vidi-naslidki-vstanovlennya-mita.html.

10. Дьяченко О. В. Економічна природа митного тарифу та його функції [Електронний ресурс] / О. В. Дьяченко, О. В. Зубко. – 2014. – Режим доступу до ресурсу: <file:///C:/Users/user/Downloads/35547-66812-1-SM.pdf>.

11. Римарська Н. І. Еволюція непрямих податків [Електронний ресурс] / Н. І. Римарська, Р. С. Яцюк // Науковий вісник НЛТУ України №5. – 2008. – Режим доступу до ресурсу: <https://cyberleninka.ru/article/n/evolyutsiya-nepryamih-podatkov>.

12. Ярошенко Ф. О. Історія податків та оподаткування в Україні [Електронний ресурс] / Ф. О. Ярошенко, В. В. Павленко, В. Л. Павленко // ДП «Видавничий дім «Персонал». – 2012. – Режим доступу до ресурсу: http://maup.com.ua/assets/files/lib/book/istoria_podatkiv_pavlenko.pdf.

13. Опря Є. А. Історичні аспекти формування та розвитку податкової системи в Україні [Електронний ресурс] / Є. А. Опря. – 2005. – Режим доступу до ресурсу: file:///C:/Users/user/Downloads/Unzap_2005_3_69.pdf.

14. Гребельник О. П. Розвиток митної справи за часів Київської Русі [Електронний ресурс] / О. П. Гребельник. – 2017. – Режим доступу до ресурсу: <file:///C:/Users/user/Downloads/146-Текст%20статті-639-1-10-20191129.pdf>.

15. Рудніченко Є. М. Генезис митної служби як суб'єкта економічної служби держави [Електронний ресурс] / Є. М. Рудніченко. – 2012. – Режим доступу до ресурсу: <http://elar.khnu.km.ua/jspui/bitstream/123456789/2016/3/35Rudn.pdf>.

16. Нечай Н. Податкова система Речі Посполитої [Електронний ресурс] / Наталія Нечай. – 2011. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.visnuk.com.ua/ua/pubs/id/1725>.

17. Нечай Н. Реформи Катерини II (продовження) [Електронний ресурс] / Наталія Нечай – Режим доступу до ресурсу: <http://www.visnuk.com.ua/ua/pubs/id/1718>.

18. Демешко Ю. О. Діяльність купецького стану в системі винних відкупів Новоросійського регіону в дореформений період [Електронний ресурс] / Юрій

Олександрович Демешко – Режим доступу до ресурсу:
file:///C:/Users/user/Downloads/Nz_i_2012_17_24.pdf.

19. Веденєєв Д. В. Митна служба України [Електронний ресурс] / Д. В. Веденєєв // Наукова думка. – 2009. – Режим доступу до ресурсу:
http://www.history.org.ua/?termin=Mytna_sluzhba_Ukrainy.

20. Нечай Н. Піднесення економічного розвитку в ХІХ сторіччі (продовження) [Електронний ресурс] / Наталія Нечай – Режим доступу до ресурсу: <http://www.visnuk.com.ua/ua/pubs/id/1716>.

21. Артемьєва Л. В. Етапи і механізм введення в Росії акцизної системи на алкоголь у другій половині ХІХ століття [Електронний ресурс] / Л. В. Артемьєва – Режим доступу до ресурсу: <file:///C:/Users/user/Downloads/etapy-i-mehanizm-vvedeniya-v-rossii-aktsiznoy-sistemy-na-alkogol-vo-vtoroy-polovine-xix-veka.pdf>.

22. Фрадинський О. А. Митний тариф Д. І. Менделєєва і торгова війна Німеччини та Російської імперії (1893-1894 роки) [Електронний ресурс] / О. А. Фрадинський. – 2013. – Режим доступу до ресурсу:
[file:///C:/Users/user/Downloads/sre_2013_4_12%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/user/Downloads/sre_2013_4_12%20(1).pdf).

23. Головка О. М. Становлення органів акцизного нагляду Російської імперії в українських губерніях та організаційно-правові засади їх податкової діяльності [Електронний ресурс] / О. М. Головка – Режим доступу до ресурсу:
[file:///C:/Users/user/Downloads/VKhnuvs_2005_31_61%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/user/Downloads/VKhnuvs_2005_31_61%20(1).pdf).

24. Крушельницька Т. Розвиток вітчизняної податкової системи у ХХ - на початку ХХІ ст. [Електронний ресурс] / Таїсія Крушельницька – Режим доступу до ресурсу: [http://www.dridu.dp.ua/vidavnictvo/2011/2011_04\(11\)/11ktavps.pdf](http://www.dridu.dp.ua/vidavnictvo/2011/2011_04(11)/11ktavps.pdf).

25. Найдєнко О. Є. Основні аспекти становлення та розвитку митної справи України [Електронний ресурс] / О. Є. Найдєнко, А. О. Єніна, О. В. Костяна. – 2018. – Режим доступу до ресурсу: <http://global-national.in.ua/archive/23-2018/98.pdf>.

26. Трансформаційні процеси у податковій системі України [Електронний ресурс] / [І. С. Волохова, І. О. Луніна, М. О. Слатвінська та ін.] // Атлант. – 2018. – Режим доступу до ресурсу:

<http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/7153/4/Трансформаційні%20процеси%20у%20податковій%20системі%20України.pdf>.

27. Мельник В. М. Ретроспективний аналіз оподаткування та адміністрування податків [Електронний ресурс] / В. М. Мельник, Д. С. Степанова. – 2015. – Режим доступу до ресурсу: http://www.ej.kherson.ua/journal/economic_10/137.pdf.

28. Постанова КМУ № 741-92-п від 26.12.1992 Про перелік товарів (продукції), на які встановлюється акцизний збір, та ставки цього збору [Електронний ресурс]. – 1992. – Режим доступу до ресурсу: https://kodeksy.com.ua/norm_akt/source-КМУ/type-Постанова/741-92-п-26.12.1992.htm.

29. Коротун В. І. Трансформація акцизної політики України [Електронний ресурс] / В. І. Коротун, С. С. Брехов, Н. В. Новицька // Видавництво Національного університету ДПС України. – 2015. – Режим доступу до ресурсу: <http://ndi-fp.nusta.com.ua/report/publication/20160831191113.pdf>.

30. Безверхий К. Механізм бюджетного відшкодування ПДВ: теорія та практика. [Електронний ресурс] / К. Безверхий, О. Юрченко. – 2016. – Режим доступу до ресурсу: [http://194.44.12.92:8080/jspui/bitstream/123456789/1948/1/2Безверхий%20\(13-17\)%20\(1\).pdf](http://194.44.12.92:8080/jspui/bitstream/123456789/1948/1/2Безверхий%20(13-17)%20(1).pdf).

31. Склад і структура ціни продукції промисловості. Непрямі податки [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://dl.sumdu.edu.ua/semipub/htz/325109/index.html?clear=true>.

32. Митний кодекс України [Електронний ресурс]. – 2012. – Режим доступу до ресурсу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17#n2295>.

33. Прокіпчук Л. І. Система адміністрування митних платежів: теоретичні основи та інституційні засади розвитку [Електронний ресурс] / Л. І. Прокіпчук. – 2016. – Режим доступу до ресурсу: file:///C:/Users/user/Downloads/sepspu_2016_5_25.pdf.

34. Керівні принципи для митної справи в Україні [Електронний ресурс]. – 2020. – Режим доступу до ресурсу: https://chamber.ua/wp-content/uploads/2020/01/guidelines_for_customs_policy_in_ukraine_ua.pdf.

35. Малініна Н. М. Система показників оцінювання ефективності оподаткування у сільському господарстві [Електронний ресурс] / Н. М. Малініна. – 2014. – Режим доступу до ресурсу: http://www.ej.kherson.ua/journal/economic_08/254.pdf.

36. Пислиця А. В. Теоретичні підходи до трактування ефективності податків [Електронний ресурс] / А. В. Пислиця. – 2008. – Режим доступу до ресурсу: http://www.economy.in.ua/pdf/10_2008/10.pdf.

37. Кулик П. Л. Сутність та роль факторів впливу на реалізацію фіскального потенціалу ПДВ [Електронний ресурс] / П. Л. Кулик. – 2015. – Режим доступу до ресурсу: file:///C:/Users/user/Downloads/ape_2015_3_43.pdf.

38. Кміть В. М. Фіскальна ефективність непрямих податків в Україні [Електронний ресурс] / В. М. Кміть, І. Г. Петрів. – 2019. – Режим доступу до ресурсу: http://www.scientificview.umsf.in.ua/archive/2019/4_66_2019/18.pdf.

39. Пислиця А. В. Ефективність акцизного оподаткування в Україні [Електронний ресурс] / А. В. Пислиця. – 2012. – Режим доступу до ресурсу: <https://zavantag.com/docs/531/index-1648042.html>.

40. Дахнова О. Є. Оцінка індикаторів фіскальної ефективності ПДВ в Україні [Електронний ресурс] / О. Є. Дахнова, М. Ю. Білик. – 2017. – Режим доступу до ресурсу: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2017/7/96.pdf>.

41. Оксенюк О. І. Фіскальна ефективність податку на додану вартість в економіці України [Електронний ресурс] / О. І. Оксенюк. – 2015. – Режим доступу до ресурсу: https://shron1.chtyvo.org.ua/Okseniuk_Oksana/Fiskalna_efektyvnist_podatku_na_dodanu_vartist_v_ekonomitsi_Ukrainy.pdf?PHPSESSID=342f45baa312790bb95b4951823ae6c1.

42. Річний звіт про виконання Державного бюджету України за 2014 рік [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу:

<https://www.treasury.gov.ua/ua/file-storage/richniy-zvit-pro-vikonannya-derzhavnogo-byudzhetu-na-01012015-roku>.

43. Річний звіт про виконання Державного бюджету України за 2015 рік [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.treasury.gov.ua/ua/file-storage/richniy-zvit-pro-vikonannya-derzhavnogo-byudzhetu-ukraini-za-2015-rik>.

44. Річний звіт про виконання Державного бюджету України за 2016 рік [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.treasury.gov.ua/ua/file-storage/richniy-zvit-pro-vikonannya-derzhavnogo-byudzhetu-ukraini-za-2016-rik>.

45. Річний звіт про виконання Державного бюджету України за 2017 рік [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.treasury.gov.ua/ua/file-storage/richniy-zvit-pro-vikonannya-derzhavnogo-byudzhetu-ukraini-za-2017-rik>.

46. Річний звіт про виконання Державного бюджету України за 2018 рік [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.treasury.gov.ua/ua/file-storage/richnij-zvit-pro-vikonannya-derzhavnogo-byudzhetu-ukrayini-za-2018-rik>.

47. Річний звіт про виконання Державного бюджету України за 2019 рік [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.treasury.gov.ua/ua/file-storage/richnij-zvit-pro-vikonannya-derzhavnogo-byudzhetu-ukrayini-za-2019-rik>.

48. Валовий внутрішній продукт України з 2012 по 2020 рр. [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://index.minfin.com.ua/ua/economy/gdp/>.

49. Звіт про виконання плану роботи Державної фіскальної служби України на 2015 рік [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://sfs.gov.ua/data/files/131201.pdf>.

50. Звіт про виконання плану роботи Державної фіскальної служби України на 2016 рік [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://sfs.gov.ua/data/files/199244.pdf>.

51. Звіт Державної фіскальної служби України за 2017 рік [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://sfs.gov.ua/data/files/223549.PDF>.

52. Звіт Державної фіскальної служби України за 2018 рік [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://sfs.gov.ua/data/files/240396.pdf>.

53. Виконання бюджету за 9 місяців 2019 року [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: https://www.mof.gov.ua/uk/news/vikonannia_biudzhetu_za_9_misiatsiv_2019_roku-1851.

54. Інформація про обсяги відшкодування податку на додану вартість з державного бюджету [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://tax.gov.ua/diyalnist-/vidshkoduvannya-pdchv/informatsiya-pro-obsyagi-vidshkoduvannya/>.

55. Довідники пільг [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://tax.gov.ua/dovidniki--reestri--perelik/dovidniki-/54005.html>.

56. Васильчук В. В. Аналіз втрат бюджету внаслідок пільгового оподаткування ПДВ в Україні [Електронний ресурс] / В. В. Васильчук. – 2018. – Режим доступу до ресурсу: <http://global-national.in.ua/archive/22-2018/169.pdf>.

57. Бенч Н. Податкове навантаження на фактори виробництва та споживання [Електронний ресурс] / Наталія Бенч. – 2008. – Режим доступу до ресурсу: [file:///C:/Users/user/Downloads/300-576-1-SM%20\(2\).pdf](file:///C:/Users/user/Downloads/300-576-1-SM%20(2).pdf).

58. Кінцеві споживчі витрати домашніх господарств за 2015 рік [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2015/vvp/kkv_vvp/kkv_vvp_u/arh_ksv_dg2_015_u.htm.

59. Кінцеві споживчі витрати домашніх господарств за цілями за 2016 рік [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2016/vvp/kkv_vvp/kkv_vvp_u/arh_ksv_dg2_016_u.htm.

60. Кінцеві споживчі витрати домашніх господарств за цілями за 2017 рік [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу:

http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2017/vvp/kkv_vvp/kkv_vvp_u/arh_ksv_dg2017_u.htm.

61. Кінцеві споживчі витрати домашніх господарств за цілями за 2018 рік [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2018/vvp/kkv_vvp/kkv_vvp_u/arh_ksv_dg2018_u.htm.

62. Кінцеві споживчі витрати домашніх господарств за цілями за 2019 рік [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2019/vvp/kkv_vvp/kkv_vvp_u/arh_ksv_dg2019_u.htm.

63. Доходи Зведеного бюджету за січень-червень 2019 року [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: https://mof.gov.ua/storage/files/ZVIT_1H_2019.pdf.

64. Звіт про результати аудиту ефективності функціонування системи електронного адміністрування реалізації пального з метою контролю за надходженням акцизного податку [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: https://rp.gov.ua/upload-files/Activity/Collegium/2018/23-2_2018/Zvit_23-2_2018.pdf.

65. Іляш Н. І. Концептуальні підходи до визначення поняття "Реальний сектор економіки" [Електронний ресурс] / Н. І. Іляш. – 2013. – Режим доступу до ресурсу: [file:///C:/Users/user/Downloads/inek_2013_8_12%20\(2\).pdf](file:///C:/Users/user/Downloads/inek_2013_8_12%20(2).pdf).

66. Ткачук Н. Вплив податкового навантаження на діяльність суб'єктів господарювання в умовах реформування фінансової системи України [Електронний ресурс] / Наталія Ткачук. – 2015. – Режим доступу до ресурсу: file:///C:/Users/user/Downloads/ehcenu_2015_4_22.pdf.

67. Перекладання податків [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:Dhh0GRHL7D0J:https://pns.hneu.edu.ua/mod/resource/view.php%3Fid%3D221617+&cd=1&hl=uk&ct=clnk&gl=ua&client=opera>.

68. Господарик С. С. Непрямі податки та механізми їх впливу на товарооборот країни [Електронний ресурс] / Сергій Степанович Господарик. – 2019. – Режим доступу до ресурсу: <http://sciencehub.org.ua/wp-content/uploads/2020/02/5.-ВИПУСК-9-10-ЕМПВ-ГОСПОДАРИК-23-33.pdf>.

69. Кушнірук Б. Стопи економіки: хто і як регулює тютюнову промисловість [Електронний ресурс] / Борис Кушнірук – Режим доступу до ресурсу: <https://www.rbc.ua/static/longread/economy/index.html>.

70. Реалізація сигарет у 2019 році зменшилась на 20% – Податкова [Електронний ресурс]. – 2020. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.epravda.com.ua/news/2020/02/11/656925/>.

71. Моніторинг нелегальної торгівлі тютюновими виробами в Україні [Електронний ресурс]. – 2020. – Режим доступу до ресурсу: <https://tns-ua.com/news/monitoring-nelegalnoyi-torgivli-tyutyunovimi-virobami-v-ukrayini-2-hvilya-2020>.

72. Податкове регулювання ринку тютюнових виробів в умовах його трансформації [Електронний ресурс] / В. І.Коротун, Т. В. Кошук, Н. В. Новицька, І. І. Хлебнікова. – 2020. – Режим доступу до ресурсу: http://ndi-fp.nusta.edu.ua/files/doc/2020_Book_TobaccoTax.pdf.

73. Глуха Г. Я. Митна політика як фактор економічного зростання країни [Електронний ресурс] / Г. Я. Глуха. – 2012. – Режим доступу до ресурсу: https://www.problecon.com/export_pdf/problems-of-economy-2012-3_0-pages-20_25.pdf.

74. Голинський Ю. О. Митна політика та її вплив на менеджмент зовнішньоекономічної діяльності [Електронний ресурс] / Ю. О. Голинський, В. В. Мутляр. – 2018. – Режим доступу до ресурсу: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2018/10/174.pdf>.

75. Борисенко О. П. Митне оподаткування як фактор підвищення ефективності використання ресурсного потенціалу України [Електронний ресурс] / О. П. Борисенко. – 2015. – Режим доступу до ресурсу: <http://biblio.umsf.dp.ua/jspui/bitstream/123456789/351/1/24.pdf>.

76. Гармонізація податкового законодавства: українські реалії [Електронний ресурс] / [Г. М. Білецька, М. В. Кармаліта, М. О. Куц та ін.] // Алерта. – 2012. – Режим доступу до ресурсу: http://ndi-fp.nusta.com.ua/files/doc/publications/Alerta_NDI_Bileckaya_monograf_300712_avt.pdf.

77. Податкова гармонізація в Україні в умовах реалізації Угоди про асоціацію між Україною і ЄС [Електронний ресурс] / [А. М. Соколовська, Я. В. Петраков, В. Д. Чекіна та ін.] // ДННУ “Академія фінансового управління”. – 2017. – Режим доступу до ресурсу: https://afu.kiev.ua/getfile.php?page_id=458&num=1.

78. Council Directive 2008/118/EC of 16 December 2008 concerning the general arrangements for excise duty and repealing Directive 92/12/EEC [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1456138665149&uri=CELEX:02008L0118-20140101>.

79. Соколовська А. М. Податкові аспекти acquis ЄС як орієнтири вдосконалення акцизного податку в Україні [Електронний ресурс] / А. М. Соколовська. – 2016. – Режим доступу до ресурсу: file:///C:/Users/user/Downloads/Fu_2016_12_4.pdf.

80. Директива Ради 92/83/ЄЕС "Про гармонізацію структур акцизних зборів на алкоголь та алкогольні напої" від 19 жовтня 1992 року [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_430#Text.

81. Excise duty tables: Part I - Alcoholic Beverages [Електронний ресурс]. – 2020. – Режим доступу до ресурсу: https://ec.europa.eu/taxation_customs/sites/taxation/files/resources/documents/taxation/excise_duties/alcoholic_beverages/rates/excise_duties-part_i_alcohol_en.pdf.

82. Council Directive 2011/64/EU of 21 June 2011 on the structure and rates of excise duty applied to manufactured tobacco [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2011/64/oj>.

83. Акцизний податок [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://www.visnuk.com.ua/uk/publication/100006864-aktsizniy-podatok-16>.

84. Діалектика реформування акцизного оподаткування тютюнових виробів в Україні: євроінтеграційний аспект [Електронний ресурс] / В. І.Коротун, Н. В. Новицька, Т. В. Кошук, І. І. Хлебнікова // Університет ДФС України. – 2018. – Режим доступу до ресурсу: http://ndi-fp.nusta.edu.ua/files/doc/2018_brochure.pdf.

85. Excise duties tables: Part III - Manufactured Tobacco [Електронний ресурс]. – 2020. – Режим доступу до ресурсу: https://ec.europa.eu/taxation_customs/sites/taxation/files/resources/documents/taxation/excise_duties/tobacco_products/rates/excise_duties-part_iii_tobacco_en.pdf.

86. Боярчук Д. Цікаві факти про ПДВ [Електронний ресурс] / Дмитро Боярчук // Проект «Популярна економіка: ціна держави». – 2014. – Режим доступу до ресурсу: <https://cost.ua/content/uploads/sites/2/2020/01/vat-report.pdf>.

87. Директива Ради 2006/112/ЄС від 28 листопада 2006 року про спільну систему податку на додану вартість [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_928#n240.

88. Тренди в динаміці податку на додану вартість у 2011-2016 роках [Електронний ресурс] // Офіс з фінансового та економічного аналізу у Верховній Раді України. – 2017. – Режим доступу до ресурсу: <https://feao.org.ua/wp-content/uploads/2015/11/2017-12-13-pdv-trendy.pdf>.

89. VAT rates [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: https://ec.europa.eu/taxation_customs/business/vat_en.

90. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011#n616.

91 Коротун В. І. Заходи протидії форстолінгу тютюнових компаній: Європейський досвід та висновки для України [Електронний ресурс] / В. І. Коротун, Н. В. Новицька, І. І. Хлебнікова. – 2018. – Режим доступу до ресурсу: http://ndi-fp.nusta.edu.ua/files/doc/2018_Zbirnuk_tez_2018_11_22-23.pdf.

92. Зварич О. В. Податкові надходження: методологія прогнозування : монографія [Електронний ресурс] / О. В. Зварич // Київський національний

торговельно-економічний університет. – 2013. – Режим доступу до ресурсу: file:///C:/Users/user/Downloads/Zvarych_podatkovi_nadkhodzhennia%20.pdf.

93. Зовнішньоторговельний баланс України з 2005 по 2019 [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://index.minfin.com.ua/ua/economy/gdp/eximp/>.

94. Індекс інфляції в Україні [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://index.minfin.com.ua/ua/economy/index/inflation/2019/>.

95. Хомутенко А. В. Прогнозування обсягу надходжень податку на прибуток підприємств до Державного бюджету України методом кореляційно-регресійного аналізу [Електронний ресурс] / А. В. Хомутенко, Ю. І. Бзова – Режим доступу до ресурсу: <http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/7112/1/Прогнозування%20обсягу%20надходжень%20податку%20на%20прибуток%20підприємств%20до%20державного%20бюджету%20україни%20методом%20кореляційно-регресійного.pdf>.

96. Індекс реальної заробітної плати [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://index.minfin.com.ua/ua/labour/salary/index/>.

97. Офіційний курс гривні щодо іноземних валют [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://bank.gov.ua/ua/markets/exchangerate-chart>.